

Pestprotocol SGA

Arnhem, 8 maart 2017

Inhoudopgave:

Voorwoord.....	blz 3
Herstelrecht.....	blz 4
Plagen en pesten.....	blz 6
Partijen bij het pestprobleem.....	blz 7
Preventieve aanpak.....	blz 9
Corrigerende aanpak.....	blz 10
Antipestprotocol in het kort.....	blz 13
Instanties.....	blz 15

Bijlagen

Voor ouders.....	blz 16
Wat kun jij doen?.....	blz 19

Voorwoord

Een van de uitgangspunten van de leerlingbegeleiding op het Stedelijk Gymnasium Arnhem is ‘talenten tot ontplooiing brengen in een gezellige, inspirerende en veilige omgeving’.

We spreken hiermee heel duidelijk uit dat we al onze leerlingen een veilig pedagogisch klimaat willen bieden waarin zij zich harmonieus kunnen ontwikkelen en waarin goede leerprestaties mogelijk zijn.

Docenten, onderwijsondersteunend personeel, teamleiders en schoolleiding bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een open en prettige werksfeer in de klas en daarbuiten. Het moet zo voor iedere leerling mogelijk zijn om te ervaren dat hij/zij kan zijn wie hij/zij is. Er is ruimte voor iedereen om zichzelf te zijn, zolang dat niet betekent dat de afgesproken regels overtreden worden of dat iemands persoonlijke grenzen overschreden worden. Pesten betekent dat iemands grenzen overschreden worden en dat past niet in een prettig en veilig klimaat voor allemaal.

Herstelrecht

Dit pestprotocol is door de school opgesteld voor de leerlingen, ouders en medewerkers van de school. Het geeft het beleid van de school weer ten aanzien van pesten. Het beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pesten voorkomen kan worden en wat de aanpak is als er gepest wordt.

Het hoofddoel van het protocol is het voorkomen en bestrijden van pesten door alle betrokkenen duidelijkheid te geven over ieders rol. Daarnaast heeft het een informatieve en verwijzende functie. Pesters en gepesten zitten vaak in dezelfde klas en moeten weer door met elkaar. Het SGA hanteert daarom ook principes van het **Herstelrecht**:

Bij overtreding van de gedragsregels worden voor zover mogelijk, alle belanghebbenden betrokken bij het gezamenlijk vaststellen en benoemen van de schade, de behoeften en de verplichtingen, met als doel genoegdoening en herstel van de relatie. Herstelrecht draagt bij aan een duurzaam schoolklimaat

Herstelrecht is een internationaal gehanteerd pedagogisch model in scholen en jeugdinstituten. Leerlingen ontwikkelen een houding en vaardigheden waar zij hun leven lang baat bij hebben. Zo ontstaat een stevige structuur waarmee zij de uitdagingen waar zij voor staan krachtig en vol vertrouwen aankunnen.

Scholen die werken met het principe van Herstelrecht mogen het volgende verwachten: een verbetering van het pedagogisch klimaat in het algemeen;

1. een afname van het aantal conflicten of een aanpak daarvan die de onderlinge relaties versterkt;
2. betere leer- en werkresultaten; een door leerlingen en team gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het eigen welbevinden, dat van anderen en voor de schoolomgeving;
3. verbeterde relaties omdat conflicten worden gezien als iets om van te leren en herstel van de verstoorde verhoudingen het uitgangspunt is.

Scholen die kiezen voor Herstelrecht geven vorm aan een fundamentele keuze. Zij staan voor een schoolklimaat dat gebaseerd is op respect:

Respect voor jezelf, respect voor de ander(en), respect voor de omgeving

Herstelrecht kan voor een oplossing zorgen in de meest uiteenlopende situaties:

- Conflict hantering;
- Veiligheid;
- Agressie;
- Omgaan met diversiteit;
- Verbeteren schoolklimaat;
- Studiebegeleiding.

Veel scholen zoeken bij conflicten juridische oplossingen om zichzelf overeind te houden. Vaak zit daar een zekere krampachtigheid in, want ieder voelt dat de volgende week er weer een incident kan uitbreken, heftiger dan het vorige. Het lijkt erop dat je steeds strenger moet worden om jezelf overeind te houden en veiligheid binnen de school te garanderen. Voor leraren en leerlingen wordt het er op deze manier niet leuker op binnen het onderwijs. Als je het voor jezelf als leraar en voor je leerlingen wél leuker, of betekenisvoller wilt maken, zul je andere wegen moeten bewandelen.

Bij een juridische aanpak van conflicten gaat er iemand op de stoel van de rechter zitten. Hij stelt de volgende vragen:

- Welke regels zijn er overtreden?
- Wie heeft dat gedaan?
- Hoe gaan we hem straffen?

Dit is de strafrechtelijke kant. Na een eventuele civiele afwikkeling, waarbij de dader de materiele schade vergoedt, wordt de zaak als afgedaan beschouwd. Een strikt juridische benadering heeft consequenties die waarschijnlijk niet altijd even nauw aansluiten bij de visie van mensen die hun leerlingen een warm hart toedragen. Die consequenties zijn bijvoorbeeld dat:

- een juridische benadering is gericht op tegenstellingen: mensen zijn goed of fout. Betrokkenen schakelen hulptroepen in die hun gelijk en het ongelijk van hun opponent bewijzen.
- de rechter uiteindelijk uitspreekt wie er gelijk of ongelijk heeft, wie er goed of slecht is. De wereld wordt verdeeld in winnaars en verliezers.
- de rechter de zaak bekijkt vanuit de boeken en vanuit de regels: het slachtoffer komt meestal niet aan het woord. Er wordt over hem beslist en niet met hem of haar gesproken.
- van een dialoog tussen dader en slachtoffer doorgaans geen sprake is. Het slachtoffer krijgt geen erkenning voor wat hem is aangedaan en blijft vaak verbitterd achter.
- de dader komt vaak tot zijn gedrag vanuit ellende die ooit hem is aangedaan. Zo toont onderzoek aan dat pesters vaak zelf slachtoffer zijn van pestgedrag of ander geweld. De rechter gooit daar met het uitspreken van zijn straf in de ogen van de dader een extra schep onrecht bovenop.

Herstelrechtvragen:

Wanneer je schade of last hebt ondervonden van het gedrag van een ander.

1. Wat is er gebeurd?
2. Wat dacht je, toen je je realiseerde wat er was gebeurd?
3. Welk effect heeft de gebeurtenis op jou en anderen gehad?
4. Wat is het meest nare voor jou van wat er is gebeurd?

Als jij wordt aangesproken op jouw gedrag, kunnen deze vragen je helpen het probleem op een goede manier op te lossen.

1. Wat is er gebeurd?
2. Wat ging er allemaal door je hoofd toen het gebeurde?
3. Hoe denk je er nu over?
4. Op wie heeft, wat jij hebt gedaan, invloed gehad? Op wat voor manier?

Zo kan het zijn dat de gehele klas een stem krijgt in het conflict wat er misschien maar tussen twee leerlingen speelt. Het conflict heeft nl. mede invloed op de sfeer in de gehele klas!!

Plagen en pesten

Plagen

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag is onschuldig en nodigt uit tot een reactie van een zelfde soort. Het gaat dan om een spel, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Deze vaardigheid is belangrijk nu en later.

Pesten

Anders wordt het wanneer het plagen overgaat in pesten. Wanneer houdt plagen op en gaat het over in pesten?

Op het Stedelijk Gymnasium Arnhem hanteren we de regel dat degene die het ondergaat, bepaalt of het vertoonde gedrag gewenst is of niet. Degene die het ondergaat bepaalt dus of er sprake is van pesten.

Wat voor de één een vorm van ongewenst gedrag is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Wat voor de één een grapje of een plagerijtje is, kan door de ander als enorm vervelend of kwetsend ervaren worden. Wat misschien niet persoonlijk bedoeld is, kan iemand direct raken. Het wordt een probleem wanneer je er samen niet meer uitkomt.

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter van bepaald gedrag. We spreken van pestgedrag als het regelmatig gebeurt, waardoor de leerling zich niet langer veilig voelt in de school.

De gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Pesten kan allerlei vormen aannemen. Hieronder volgen 5 categorieën met voorbeelden van de genoemde soort.

- *Verbaal*

Onder verbaal pestgedrag verstaan we: bijv. schelden, dreigen, belachelijk maken, roddelen, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas, ongewenste sms'jes sturen, via mail of chatprogramma's opmerkingen verspreiden, het gebruiken van mobiele telefoons of websites met de bedoeling iemand zwart te maken door het verzenden van opmerkingen en /of foto's of filmpjes. Of vergelijkbare handelingen

- *Fysiek*

Onder fysiek pestgedrag verstaan we: bijv. trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken en/of seksuele intimidatie. Of vergelijkbare handelingen

- *Intimidatie*,

Onder intimidatie verstaan we: bijv. een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de

fietsen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen. Of vergelijkbare handelingen.

- *Isolatie,*

Onder isolatie verstaan we: bijv iemand doodzwijgen, negeren of buitensluiten. Of vergelijkbare handelingen.

- *Stelen of vernielen van bezittingen*

Partijen bij het pestprobleem

Bij pesten zijn meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pester(s), de zwijgende meerderheid, het personeel en de ouders.

Beschrijving van deze vijf partijen

- *de gepeste leerling*

Elke leerling loopt het risico gepest te worden maar sommige leerlingen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop die worden geuit. Kinderen die gepest worden hebben vaak andere interesses dan de meeste leeftijdgenoten of ze doen dingen anders. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet.

Veel kinderen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp niet meer uit komt.

Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben in de omgeving waar ze gepest worden geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen vaak tot de groep motorisch zwakkere leerlingen.

Wat kun jij doen?

Verantwoordelijkheid nemen. Spreek de pester aan:

“ik heb hier heel veel last van, wil je ermee stoppen?”

Of: vraag om hulp bij leerlingen die je vertrouwt. “ik word gepest en heb daar veel last van. Ik wil er iets van zeggen. Wil je mij/willen jullie mij steunen als ik er iets van zeg?”

Of: vraag feedback.

Of: vraag om hulp aan je mentor.

Of: vraag om hulp bij de docent die je vertrouwt.

Niet doen: verzwijgen vanwege de angst dat het erger wordt.

- *de pester*

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen.

Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en /of verbaal de sterksten.

Meisjes pesten in driekwart van de gevallen door middel van psychisch geweld (buitensluiten, roddelen) en voor de rest door middel van fysiek geweld. Bij jongens is

het net andersom: in driekwart van de gevallen door middel van fysiek geweld en voor de rest door middel van psychisch geweld.

Pesters kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of met indirecte inzet van geweld. Ze lijken populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Echte pesters zijn niet alleen agressief en fysiek sterker dan de rest van de klas, ze hebben ook weinig empathisch (invoelend) vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen.

Een 'succesvolle' pester heeft niet geleerd zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag. Ook pesters hebben op de langere termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met hierboven genoemde gevolgen.

- *de zwijgende meerderheid*

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommigen behouden enige afstand en andere leerlingen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Heel af en toe neemt een leerling, of een klein groepje leerlingen, het voor het gepeste kind op. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden. Zij liften dan mee op de populariteit van de pester in kwestie.

Wat kan deze meerderheid wel: verantwoordelijkheid nemen.

Vraag aan het slachtoffer of hij er last van heeft.

Mobiliseer je (sociaal sterke) klasgenoten.

“ik baal ervan dat dit gebeurt. Ik wil er de volgende keer iets van zeggen. Help je mij als ik dat doe?”

“zullen we Jan en Eva er ook bij vragen?”

Niet doen: alleen handelen.

Niet doen: omstandereffect. Er van uit gaan dat je geen verantwoordelijkheid hebt.

Niet doen: iemand zielig vinden/ gaan redden.

- *het onderwijzend, en het onderwijs ondersteunend personeel*

Pesten is een goed bewaard groepsgeheim: (bijna) iedere leerling weet dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan docent of ouder te vertellen. De medewerkers weten dus ook vaak niet dat er in de groep wordt gepest. Zien ze ongewenst gedrag, dan wordt het lang niet altijd als pesten geïnterpreteerd.

- *de ouders*

Wanneer kinderen worden gepest, durven ze dit in de meeste gevallen niet aan hun ouders te vertellen. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de mentor vertellen en dat deze het verkeerd aanpakt. De gepeste kinderen schamen zich vaak dat hun dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pester zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden.

Om pesten zowel in preventieve zin als in corrigerende zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid.

Preventieve aanpak

- *de mentor*

De mentor speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de allereerste kennismaking op school.

In klas 1 is dat begin juni. In de introductieweek in augustus / september maken de leerlingen tijdens verschillende activiteiten verder kennis met elkaar.

Na de introductie wordt in de wekelijkse mentoruren(in klas 1, 2 en 3) nog steeds aandacht besteed aan het kennismaken en het sociale klimaat in de klas door middel van o.a. klassengesprekken, individuele gesprekken met de mentor en gezamenlijke activiteiten.

- *het onderwijzend, en het onderwijs ondersteunend personeel*

Het voorbeeldgedrag van de docent in de les en van de medewerkers van de school is belangrijk. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar acceptatie van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar docenten, onderwijsondersteunend personeel, teamleiders en schoolleiding duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

De basis voor het creëren van bovengenoemd klimaat is het handhaven van de schoolregels zoals die in de schoolgids vermeld staan. Daarnaast zijn er regels die in de dagelijkse praktijk de rust, orde en ontwikkeling moeten bevorderen. Deze regels zijn negatief geformuleerd:

- Geen jassen in de leergebieden;
- Niet eten en drinken in de school;
- Geen kauwgom in de leergebieden;
- Niet op de tafels zitten;
- Op een rustige manier pauzeren in de leergebieden, en tijdens de lessen;
- Niet roken in het schoolgebouw en op het schoolterrein (inclusief op de stoep voor de school) behalve op de daartoe bestemde plaats.

In en rond de school, tijdens pauzes en tussenuren wordt er door de clavigeri en docenten gesurveilleerd en worden leerlingen op hun gedrag aangesproken.

- *het beleid*

Het is belangrijk om het pestbeleid bij leerlingen, ouders en personeel bekend te maken. Het pestbeleid is toegankelijk door ernaar te verwijzen in de schoolgids en het te publiceren op de website.

Corrigerende aanpak

Hierin heeft de mentor een belangrijke rol. Hij/zij is vaak het eerste aanspreekpunt van de leerlingen en de eerste die de signalen over pestgedrag krijgt. Daarmee is hij/zij ook vaak de initiator van acties om het pesten en plagerijen aan te pakken.

In het kader van plagen en/of activiteiten die grenzen aan pesterijen is er op school met mediation gestart. Een groep van plusminus 6 vierdeklassers die een opleiding tot mediator hebben gehad (elk jaar zijn er weer nieuwe vierdeklassers opgeleid).

Deze bovenbouwleerlingen worden hiertoe uitgenodigd via de coördinator (mevr. Slob). De coördinator wordt benaderd door mentoren met een verzoek tot mediation. Grondslag van mediation is om met de twee partijen te komen tot een oplossing van het conflict. De mediator is strikt onpartijdig.

Vanzelfsprekend geldt mediation niet voor flinke pesterijen waar er sprake is van ongelijkheid en zal er wel degelijk stelling genomen moeten worden in het conflict

Onderstaande aspecten van de corrigerende aanpak zijn handvatten voor alle betrokken partijen (de zwijgende meerderheid, mentoren, onderwijzend personeel, onderwijs ondersteunend personeel en ouders).

- Steun bieden aan de leerling die gepest wordt.

Belangrijk is de gepeste serieus te nemen en een luisterend oor te bieden. Neem duidelijk stelling tegen het pestgedrag en geef advies hoe te reageren op de pester(s).

Geef de gepeste een duidelijk perspectief dat het probleem serieus aangepakt wordt door duidelijk te maken dat je andere instanties binnen (en eventueel buiten) de school erbij betrekt (afdelingsleider, vakdocenten, zorgteam, OOP etc).

Betrek de gepeste in het traject dat je wilt volgen: leg uit welke stappen je wilt nemen en wanneer je hem / haar er actief bij wilt betrekken.

Mogelijke stappen zijn:

- Een gesprek organiseren tussen de pester (s) en de gepeste;
- Een klassengesprek organiseren met als doel de veiligheid in de klas weer te herstellen door de zwijgende meerderheid te mobiliseren. Dit moet niet op basis van het individuele geval maar moet een algemeen karakter hebben zodat de gepeste er niet op aangekeken kan worden (zie beneden bij 'de klas');
- Een gesprek met de gepeste en zijn/ haar ouders;
- Een gesprek tussen de ouders van de gepeste en van de pester(s) stimuleren.

- Aanspreken van de leerling die pest

In een eerste gesprek wordt de pester geconfronteerd met de beschuldiging van pesten. De situatie wordt in kaart gebracht en hem/ haar wordt duidelijk gemaakt dat hij /zij, ondanks de met elkaar gemaakte afspraken, toch geen veiligheid heeft geboden aan klasgenoten. De afspraken worden opnieuw onder de aandacht gebracht en eventueel vastgelegd.

Naar gelang de ernst van het vertoonde gedrag wordt er afgesproken dat het bij een gesprek en excuses tegenover de gepeste blijft of dat er ook gestraft wordt. Bij herhaling zal er altijd gestraft worden. Die straf moet in verhouding zijn tot de ernst van het pesten en moet op zo kort mogelijke termijn uitgevoerd worden. De afdelingsleider bepaalt of er gestraft wordt en wat de strafmaat is.

De pester biedt zijn/ haar excuses aan in een gesprek met de gepeste of eventueel in een brief. De situatie wordt vastgelegd in het leerling-dossier en gecommuniceerd aan de ouders in een gesprek of eventueel in een brief.

In een vervolgesprek wordt vastgesteld of er verbetering in het gedrag is opgetreden. Eventueel wordt een aantal nagesprekken gevoerd. De doelen hiervan zijn:

- Achter de mogelijke oorzaak van pesten te komen.
- Het empathisch vermogen van de pester te vergroten.

Middelen hiertoe zijn:

- De leerling opdracht geven een (gedeelte van een) boek over pesten te lezen en, na de opdracht te hebben uitgevoerd, de inhoud van het boek te vertellen;
- De leerling zich laten aanmelden bij het forum van de website www.pestweb.nl en daar te zien wat kinderen en volwassenen aan elkaar over de gevolgen van pesten te vertellen hebben;
- Een opstel over pesten en de gevolgen ervan maken.

Blijft de leerling pesten, dan zijn de daaropvolgende activiteiten mogelijk:

- De ouders worden met hun kind voor een gesprek op school uitgenodigd door de mentor of schoolleider. Doel is de ouders inzicht te geven in het gedrag van hun kind en te komen tot een gezamenlijke aanpak van de school en de ouders.
- In overleg kan externe deskundigheid ingeroepen worden om de pester verder te helpen zijn/ haar gedrag te veranderen. De school kan erop staan dat er een sociale vaardigheidstraining gevolgd wordt.
- De schoolleider kan in overleg met de antipestcoördinator de leerling de toegang tot een bepaalde les ontzeggen, of een dag lang de toegang tot alle lessen ("een ééndaagse schorsing"). In het uiterste geval kan de leerling officieel geschorst worden met een melding aan de inspectie (schorsing langer dan 1 dag) en, als ook dit niet helpt, van school verwijderd worden.

- De klas

Deze groep bestaat uit:

- Leerlingen die mee pesten om er zelf beter van te worden.
- Leerlingen die mee pesten omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.
- Leerlingen die niet mee pesten maar die niets doen om een einde te maken aan het pesten.
- Leerlingen die het voor het slachtoffer opnemen

Hoewel er gelukkig ook klassen zijn waarin een (groep) leerling(en) het opneemt voor de gepeste, speelt er vaak een bekend psychologisch mechanisme, de zogenaamde 'samenzwering om te zwijgen'. Dit houdt in dat (bijna) iedereen in een groep weet dat er wordt gepest, maar dat niemand het aan ouder of docent durft te vertellen. Ook onverschilligheid kan een oorzaak zijn dat een pestgeval niet gemeld wordt.

Soms zetten daders slachtoffers of klasgenoten onder druk er met niemand over te praten. Deze zwijgende groep kan medeverantwoordelijk worden gemaakt bij het doen stoppen van het pesten door de leerlingen de macht te geven om met elkaar benoemde ongewenste omgangsvormen te signaleren en tegen te gaan. Zij gaan allen letten op de aangegeven gedragingen van de pesters en op de opgegeven plaatsen. Zodra één van hen iets ziet wat op pestgedrag lijkt, geeft hij/ zij het door aan de hiervoor verantwoordelijke persoon (mentor /contactpersoon veiligheid / afd. leider). Deze spreekt de pester aan.

Deze aanpak heeft als voordeel dat de gepeste leerling niet het verwijt krijgt dat hij/ zij 'geklikt' heeft. Immers, anderen hebben het gezien en doen er nu iets aan.

- Het onderwijzend, en het onderwijsondersteunend personeel.

Alle medewerkers moeten op de hoogte zijn van het fenomeen pesten. Zij moeten uitingen van gedrag zoals boven bij drie beschreven als pesten weten te interpreteren en er stelling tegen durven nemen. Zij geven signalen van pesten door aan de mentor. Zie verder het boven beschreven beleid.

Medewerkers kan gevraagd worden extra op een leerling te letten en mee te helpen uit te vinden wie degenen zouden kunnen zijn die de betrokken leerling lastigvallen.

- De ouders

De ouders van het gepeste en het pestende kind verdienen ook steun. Belangrijk is de ouders die zich zorgen maken over het gedrag van hun kind serieus te nemen. Zij moeten betrokken worden bij de aanpak van het pestgedrag zoals boven beschreven. Dit kan via de schoolgids en de website van de school.

Ouders moeten informatie en advies krijgen over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.

Zie bijlagen voor een gedetailleerde beschrijving van signalen en adviezen

Antipestprotocol in het kort

1. De gepeste leerling meldt zich bij het leerlingloket, de pedagogische medewerker of mentor. Deze licht de veiligheidscoördinator (of antipestcoördinator) in.
2. De VC/antipestcoördinator is verantwoordelijk voor de aanpak van de pester. De VC/antipestcoördinator werkt samen met de contactpersoon klachtenregeling.
3. De VC/antipestcoördinator heeft een gesprek met de leerling en behandelt de klacht.
4. De VC/antipestcoördinator stelt de mentor van de gepeste leerling direct na het gesprek op de hoogte en heeft overleg met de conrector over de ernst, de exacte feiten van het gebeuren en de namen van de pester(s).
5. De leerling zelf kan bij de eigen mentor terecht voor een luisterend oor. Evt. beschikbaar is de contactpersoon klachtenregeling. Deze persoon is speciaal voor slachtoffers van pesterijen en andere klachten zoals bedreigingen, seksuele intimidatie en machtsmisbruik.
6. De verantwoordelijke schoolleider informeert de mentor met het verzoek goed te blijven waarnemen en met alle partijen in contact te blijven, maar zich **niet actief** met het pestprobleem in zijn klas bezig te houden.
7. De VC/antipestcoördinator gaat over tot de aanpak van de pester. Een sanctionerend gesprek dat de bewustwording van de pester bevordert, moet worden gevoerd. Tevens worden ouders van de pester op de hoogte gebracht
8. De mentor of contactpersoon klachtenregeling onderhoudt contact met de gepeste leerling en houdt de betrokken personen op de hoogte. De ouders van de gepeste leerling worden gecontacteerd door dezelfde mentor/contactpersoon
9. De pester wordt meteen ter verantwoording gebracht bij de schoolleider én de VC/antipestcoördinator
10. Ouders van de pester worden op school uitgenodigd om te praten over sociaal-emotionele omstandigheden omtrent de pester
11. Er volgt een sanctie met mogelijk een vervolg in de zorg en/of begeleiding

Leerlingloket: Jago Agricola (BB) Jessica van Dam (OB)

Pedagogisch clavier: Aldert Boer

Veiligheidscoördinator en anti-pestcoördinator: E. van der Aa

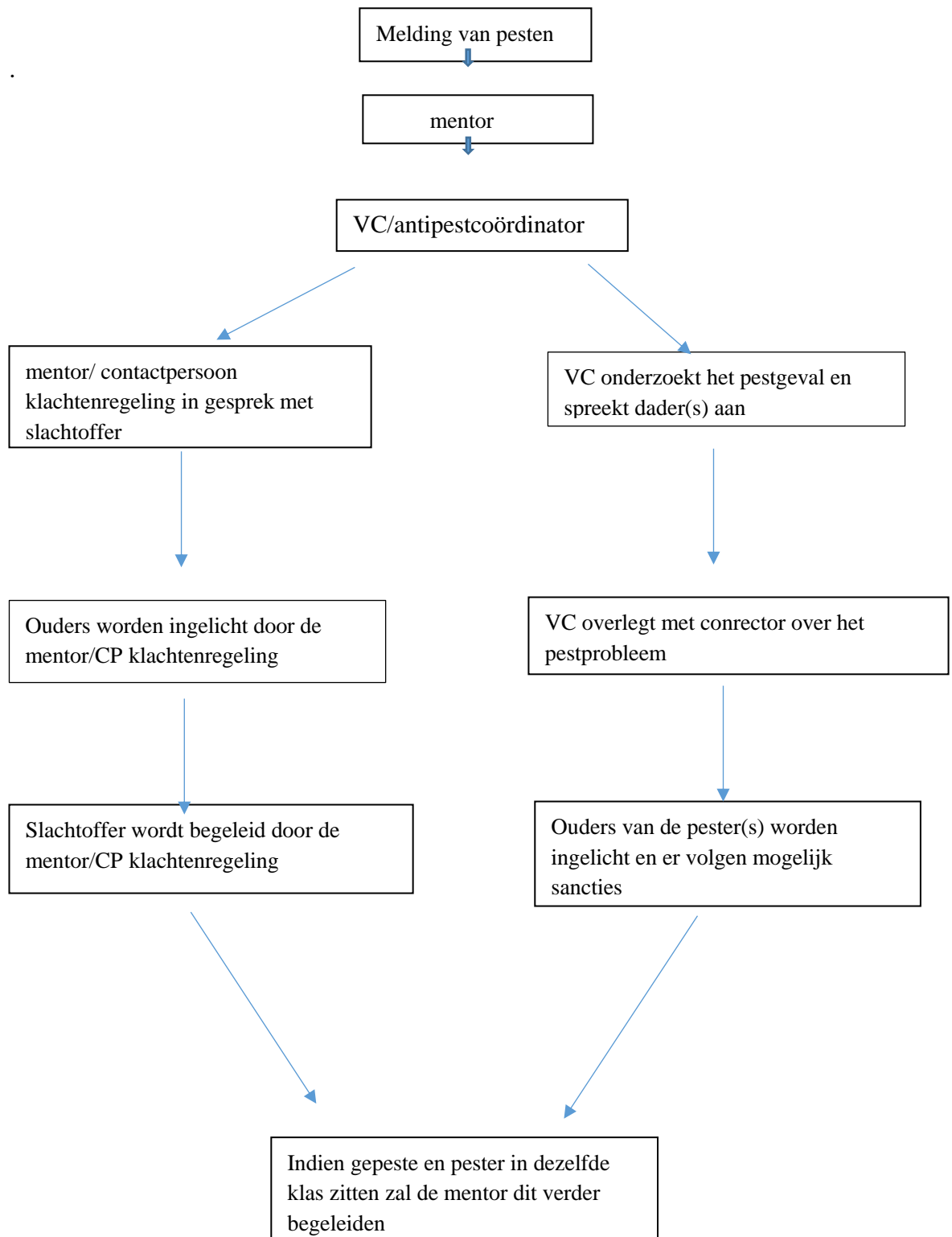
Contactpersoon klachtenregeling: E. Ferman en E. van der Aa

Schoolleider OB: D. Talsma

Schoolleider BB: B. Wonnink

Mentor van de gepeste leerling

Mentor van de pester(s)

Instanties

Er zijn allerlei instanties die zich bezighouden met pesten en andere vormen van ongewenst gedrag, zowel preventief als curatief.

De school kent een systeem van contactpersonen klachtenregeling, veiligheidscoördinator/ antipestcoördinator en een counselor die op kunnen treden in situaties van ongewenst gedrag zoals pesten, discriminatie, agressie, seksuele intimidatie en geweld. Zij kunnen worden ingeschakeld als het gepeste kind het gevoel heeft dat het niet op de juiste wijze geholpen wordt door zijn/haar mentor, teamleider of door de schoolleiding of als hij/zij het gevoel heeft niemand anders meer te kunnen vertrouwen.

De contactpersonen klachtenregeling zijn:

Mevr. Drs E. Ferman

De heer C.G. van der Aa

De contactpersoon Veiligheid en antipestcoördinator is:

De heer C.G. van der Aa

De ondersteuningscoördinator is:

Mevr. Kroondijk

Mevr. Van Dijk (waarnemend)

Bijlage 1 Voor ouders

Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- Niet meer naar school willen.
- Niets over school vertellen.
- Nooit andere kinderen mee naar huis nemen of niet bij andere gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn.
- Blauwe plekken op ongewone plaatsen.
- Niet willen gaan slapen; vaak wakker worden, nachtmerries, bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een club willen of durven gaan.
- Bepaalde kleren niet meer aan willen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.
- Geen gebruik meer willen maken van e-mail of internet.

Wat ouders/ verzorgers zelf kunnen doen:

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen gaat proberen het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Probeer uw kind uit te leggen waarom kinderen pesten.
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of een videoband over het onderwerp.
- Vertel dat volwassenen vaak niets doen, omdat ze niet zien dat er gepest wordt of omdat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost.
- Waarschuw uw kind dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. Pesten is soms een gewoonte geworden, die moeilijk af te leren is.
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- Betrek uw kind actief bij het zoeken naar een oplossing.
- Als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- Beloon uw kind en help het zijn / haar zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: "Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?" Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.
- Als u er van uw kind met iemand over mag praten houdt het dan niet stil, maar onderneem actie!

Informatie voor ouders van pestende kinderen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Bekijk samen met uw kind een film over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. Informatie hierover is op te vragen bij de mentor, de schoolleiding, bij Bureau Jeugdzorg (info@bjz Gelderland.nl) of het NIM Maatschappelijk Werk (info@nim.nl)

Algemene informatie voor ouders:

Uw kind gebruikt internet op een andere manier dan u. Naast informatie zoeken, willen zij graag gamen (<http://mijnkindonline.nl/artikelen/zelf-eeen-game-maken>), communiceren (Skype, Whatsapp, Twitter) en publiceren (Youtube, Facebook, Instagram en Snapchat). Ga met je kind zitten en bekijk tutorials via Youtube of <http://www.khanacademy.nl/> of <http://huiswerk.tv/>.

Publicaties : <http://mijnkindonline.nl/publicaties/brochures>. Hier vindt u veel boekjes en brochures over bijv. Minecraft, uw puber en games etc. (<https://www.mediawijsheid.nl/gamen/>) Een leuke site om succesverhalen over internet te zien: <http://www.newkidsontheweb.nl/>

Digitale identiteit:

Voor veilig zoeken en vinden: Zet in Google Safe Search aan. (Via youtube te vinden met zoekwoord Safesearch). In Youtube scrollt u naar beneden voor Veiligheidsmodus.
<https://support.google.com/youtube/answer/174084?co=GENIE.Platform%3DDesktop&hl=nl>

Speel samen met je kind de volgende game: www.kenjevrienden.nu! Wie zou jij kiezen? Bespreek ook waar je op kunt letten om 'grooming' (digitaal kinderlokken) te voorkomen. Voor games zoals GTA en Minecraft:
http://www.mediaopvoeding.nl/vragen/_vraag/iedereen-speelt-gta-5-dus-mijn-zoon-ook/
<http://mijnkindonline.nl/artikelen/25-manieren-om-te-vragen-heb-je-nog-iets-meegemaakt-in-minecraft>

Publiceren:

Goede sites voor facebook: <http://www.meet-charlotte.nl/index.php?/facebook/movie-about-facebook/>, <http://nutech.nl/internet/3412281/5-dingen-moet-weten-facebook.html>

Voor twitter:

<http://www.mediaenmaatschappij.nl/images/stories/15%20tips%20voor%20veilig%20twitteren.pdf>. Doe de cursus <http://www.kaatee.com/blog/?p=460> om echt zelf te gaan twitteren. Het

mooist is om uw kind te vragen of ze hun timeline met je doornemen. Wees geïnteresseerd in wat je ziet, vraag bijvoorbeeld naar afkortingen (*Btg= beltegoed*).

Als je foto's wilt publiceren, bedenk dan eerst of je de foto wilt delen op internet, en vraag toestemming als er iemand anders op staat. <http://www.iusmentis.com/boek/>.

Communiceren:

Maak samen afspraken over Whatsapp en praten met anderen. Download Checky App en tel hoe vaak je je telefoon gebruikt. <http://www.youtube.com/watch?v=b6UaabZIYPk> Let wel goed op met wie je webcamt. Voor meer informatie: www.kinderconsument.nl! of mail info@ouderavond.nl of [@ivowouters](https://twitter.com/ivowouters) (twitter).

Bronnen voor als het mis gaat: www.meldknop.nl, www.vraaghetdepolitie.nl, www.mediaopvoeding.nl. Bekijk informatie over het zichtbaar maken van internetsporen via www.internetsporen.nl. Handig voor instellingen van mobiel of mail.

Voor meer informatie over politie en cybercrime:

<http://mijnkindonline.nl/printpdf/artikelen/online-politie-jeugd-en-internet>

De informatie over veiligheid vindt u op www.yoursafetynet.com of www.mobicip.com.

Meer dan een filter!

FOMO: kies voor een offline moment met www.ikbenoffline.nl.

Bijlage 2 Wat kun jij doen?

Wat kun je als kind doen om te voorkomen dat je digitaal gepest wordt?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt;
- Gebruik een apart hotmail adres om jezelf te registreren op websites;
- Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor-en achternaam volledig weergeeft;
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat;
- Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt;
- Blijf altijd vriendelijk en eerlijk en scheld niet (terug);
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst;
- Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt;
- Bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail;
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent.
Dus: geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.
Let vooral op bij foto's van jezelf: als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee;
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam.
Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.

Wat kun je tegen digitaal pesten doen?

- Als het pesten komt van mensen die je niet kent, vat scheldpartijen of beledigingen dan niet persoonlijk op. Vaak maken mensen negatieve opmerkingen uit verveling;
- De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijk gaan schelden;
- Negeer de pestmail/sms'jes/chats;
- Verwijder de email zonder te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid!
- Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen graag aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar anderen. Dat geldt ook voor chatrooms, verlaat de chatroom;
- Krijg je pestmails, blokkeer de afzender;
- Als het gaat om chats of sms'jes op je mobiel, blokkeer het nummer indien dit mogelijk is. Overweeg in een uiterst geval een geheim nummer;
- Praat erover met je vrienden, je ouders of een docent die je vertrouwt. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en als je je bedreigd voelt;
- Wees zuinig op je wachtwoorden. Niet doorgeven aan anderen of maak ze niet te makkelijk. Als iemand toch je wachtwoord heeft geef dit door aan de beheerder;

- Bewaar de bewijzen. Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje of sla het bericht op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare berichten, sms'jes e.d. aan kan nemen;
- Zoek de contactpersoon klachtenregeling en/of de veiligheidscoördinator/antipestcoördinator van school op. Zij kunnen je nog meer vertellen wat je nog meer kunt doen om het pesten te stoppen;
- Aangifte bij de politie doen. Dit kun je doen m.b.v. bovengenoemde functionarissen maar ook gewoon samen met je ouders. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten “stalken” wordt genoemd. Dit is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl Voel je niet schuldig als er iets vervelends gebeurt. Het is niet jouw schuld!!